

POSTANOWIENIE

20 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 20 marca 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa H.Ł. i H.Ł.1
przeciwko Bank spółce akcyjnej w G.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w G.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 23 maja 2025 r., I ACa 1239/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanemu niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

[PG]

UZASADNIENIE

Powodowie – H.Ł. i H.Ł.1 pozwem z 23 maja 2021 r. skierowanym przeciwko Bank S.A. z siedzibą w G., w szczególności, wnieśli o: 1) stwierdzenie (ustalenie), że umowa kredytu nr [...] z 28 czerwca 2004 r. zawarta pomiędzy powodami, będącymi małżeństwem, a poprzednikiem prawnym pozwanego – Bank1 S. A. w W. (po następczej fuzji z G., występującym w obrocie pod nazwą – Bank S.A. w G.) wraz z aneksami jest w całości nieważna; 2) zasądzenie od pozwanego na rzecz

powodów solidarnie kwoty 198.310 zł 89 gr oraz kwoty 310.042,60 CHF wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 6 marca 2021 r. do dnia zapłaty; 3) ewentualnie, w razie uznania przez Sąd, że żądana przez stronę powodową kwota z tytułu zwrotu przez stronę pozwaną nienależnego świadczenia powinna być zasądzona w złotych: stwierdzenie (ustalenie), że umowa kredytu nr [...] z 28 czerwca 2004 r. zawarta pomiędzy powodami, a poprzednikiem prawnym pozwanego – Bank1 S.A. w W. wraz z aneksami jest w całości nieważna, zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwoty 1.467.470 zł 27 gr wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 6 marca 2021 roku do dnia zapłaty; 4) ewentualnie na wypadek nieuznania żądania głównego opisanego powyżej, powodowie wniesli o: stwierdzenie (ustalenie), że zawarte w spornej umowie niedozwolone klauzule umowne są bezskuteczne i zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwoty stanowiącej nadpłatę uiszczoną na podstawie niedozwolonych klauzul umownych, a wynikającą z różnicy pomiędzy kwotą zapłaconą dotychczas przez stronę powodową na rzecz pozwanej z tytułu wykonywania umowy, a kwotą ustaloną w wyniku przyjęcia, że umowa nie zakłada indeksacji do waluty obcej, przy zachowaniu pozostałych warunków umownych, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 6 marca 2021 r. do dnia zapłaty.

W odpowiedzi na pozew pozwany Bank S.A. w G. wniósł o oddalenie powództwa w całości

Pismem procesowym z 25 października 2022 r. powodowie dokonali rozszerzenia powództwa o żądanie zapłaty od pozwanego na rzecz powodów solidarnie o kwoty 662.737,78 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 6 marca 2021 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu świadczenia nienależnego - w związku z nieważnością umowy kredytu nr [...] z 28 czerwca 2004 r. zawartej pomiędzy powodami, a poprzednikiem prawnym pozwanego wraz z aneksami tj. w pozostałym zakresie, mianowicie w stosunku do spłaconych rat kredytu i pozostałych opłat uiszczonych przez powodów na rzecz pozwanego od 27 sierpnia 2004 r. do 18 kwietnia 2011 r., a tym samym powodowie wniesli o: 1) stwierdzenie (ustalenie), że umowa kredytu jest w całości nieważna; 2) zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów solidarnie łącznie kwoty 861.048,67 zł oraz kwoty 310.042,60

CHF wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 6 marca 2021 roku do dnia zapłaty; ewentualnie, w razie uznania przez Sąd, że żądana przez stronę powodową kwota z tytułu zwrotu przez stronę pozwaną nienależnego świadczenia powinna być zasądzona w złotych: 1) stwierdzenie (ustalenie), że umowa kredytu jest w całości nieważna i zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów solidarnie łącznie kwoty 2.130.208,05 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 6 marca 2021 r. do dnia zapłaty; ewentualnie na wypadek nieuznania żądania głównego opisanego powyżej, wniesli o: 1) stwierdzenie (ustalenie), że nieważne i bezskuteczne są wskazane w pozwie wyszczególnione niedozwolone klauzule umowne; 2) zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwoty 417.035,73 zł stanowiącej należność tytułem nadpłaty powstałej w wyniku stosowania niedozwolonych klauzul umownych w umowie, a wynikającą z różnicy pomiędzy kwotami rat spłaty zapłaconymi od 27 sierpnia 2004 r. do 24 lutego 2021 r. przez stronę powodową na rzecz pozwanego z tytułu wykonywania umowy a kwotami ustalonymi w wyniku przyjęcia, iż umowa nie zakłada indeksacji do waluty obcej, przy zachowaniu pozostałych warunków umownych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 6 marca 2021 r. do dnia zapłaty.

Pismem z 19 grudnia 2022 r. stanowiącym odpowiedź na rozszerzenie powództwa pozwany Bank S.A. w G. podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie zgłoszone w odpowiedzi na pozew oraz wniósł o oddalenie powództwa w całości, w tym również w zakresie powództwa rozszerzonego pismem procesowym z 15 października 2022 r.

W wyniku rozpoznania sprawy - Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z 13 kwietnia 2023 r., w szczególności: ustalił, że umowa kredytu numer [...] sporządzona 28 czerwca 2004 r., a zawarta 30 czerwca 2004 r., pomiędzy powodami H.Ł. i H.Ł.1, a poprzednikiem prawnym pozwanej Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w G. – Bank1 Spółką Akcyjną z siedzibą w W. - jest w całości nieważna (pkt I); zasądził od pozwanej Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w G. łącznie na rzecz powodów H.Ł. i H.Ł.1 kwotę 861.048,67 złotych i kwotę 310.042,60 CHF wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od następujących kwot: od kwoty 198.310,35 złotych od 19 listopada 2021 r. do dnia zapłaty; od kwoty 310.042,60

franków szwajcarskich od 19 listopada 2021 r. do dnia zapłaty; od kwoty 662.738,32 złotych od 2 grudnia 2022 r. do dnia zapłaty (pkt II); oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt III).

Strona pozwana apelacją zaskarżyła powyższy wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie w zakresie jego pkt.: I, II i IV, podnosząc sprecyzowane w treści apelacji zarzuty naruszenia przepisów postępowania oraz przepisów prawa materialnego, wnosząc, między innymi, o: zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części, tj. co do punktów: I, II oraz IV sentencji zaskarżonego wyroku, poprzez oddalenie powództwa także co do: żądania ustalenia, że zawarta pomiędzy stronami sporna umowa kredytu numer [...] jest w całości nieważna; co do żądania zasądzenia od pozwanego na rzecz strony powodowej kwoty 861.048 zł 67 groszy i kwoty 310.042 franków szwajcarskich 60 centymów wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od następujących kwot: od kwoty 198.310 zł 35 groszy od 19 listopada 2021 r. do dnia zapłaty, od kwoty 310.042 franków szwajcarskich 60 centymów od 19 listopada 2021 r. do dnia zapłaty, od kwoty 662.738 zł 32 groszy od 2 grudnia 2022 r. do dnia zapłaty, a także co do żądania zasądzenia od pozwanego na rzecz strony powodowej kosztów procesu; ewentualnie wnosili o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części, tj. co do punktu I., II. IV. sentencji zaskarżonego wyroku i przekazanie w zaskarżonej części sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Szczecinie.

W odpowiedzi na apelację powodowie wnieśli o jej oddalenie.

W toku postępowania apelacyjnego pozwany wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów w postaci kopii pisma powodów z dnia 24 listopada 2023 r. zt. „Oświadczenie o potrąceniu wierzytelności oraz kopii pisma powodów z 1 grudnia 2023 r. zt. „Sprostowanie oświadczenia o potrąceniu wierzytelności z dnia 24.11.2023 roku”. Pozwany wskazał, że oświadczenie o potrąceniu uważa za bezzasadne i kwestionuje fakt wzajemnego umorzenia wierzytelności.

Pismem z dnia 5 maja 2025 r. powodowie cofnęli częściowo pozew za zrzeczeniem się w tej części roszczenia (w związku z dokonaniem potrąceniem własnej wierzytelności z wierzytelnością pozwanego z tytułu zwrotu kapitału).

Wyrokiem z 23 maja 2025 r., w szczególności: uchylił zaskarżony wyrok w

punkcie drugim ponad zasądzoną w nim kwotę 258 877,17 CHF z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 25 listopada 2023 r. i umorzył postępowanie w sprawie w tym zakresie (pkt I); oddalił apelację w pozostałym zakresie (pkt II).

Pozwany – Bank S.A. w G. skargą kasacyjną zaskarżył powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 23 maja 2025 r. w części, tj.: odnośnie do jego pkt. II zakresie w jakim oddalono apelację pozwanego co do punktu II sentencji wyroku Sądu I instancji ponad kwotę 199 148,24 CHF z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 25 listopada 2023 r. od kwoty 199 148,24 CHF oraz co do pkt. III. w zakresie całości rozstrzygnięcia o kosztach postępowania. Skargę tę oparł na zarzutach naruszenia przepisów prawa materialnego, tj.: art. 410 k.c. w zw. z art. 405 k.c. w zw. z art. 498 k.c. i art. 499 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na całkowitym zaniechaniu przez Sąd II instancji oceny treści i skuteczności „Oświadczenia o potrąceniu wierzytelności” z 24 listopada 2023 r. i „Sprostowania oświadczenie o potrąceniu wierzytelności z 24.11.2023 roku” z 1 grudnia 2023 r., złożonych przez stronę powodową wobec pozwanego, w tym na zaniechaniu oceny: możliwości sprostowania przez stronę powodową jednostronnym oświadczeniem woli treści oświadczenia o potrąceniu w zakresie wysokości przedstawionych do potrącenia kwot wierzytelności aktywnej; prawidłowości zastosowania kursu średniego NBP z dnia oświadczenia i poczynionych na jego podstawie przeliczeń kwot w CHF na PLN; skuteczności potrącenia skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie i w konsekwencji na oddaleniu apelacji w wyżej wskazanym zakresie.

Na podstawie art. 398⁴ § 2 k.p.c. w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. skarżący wniósł o przyjęcie jego skargi do rozpoznania, ze względu na jej oczywistą zasadność, albowiem Sąd Apelacyjny w Szczecinie zasądził na rzecz powodów kwotę, która jest, w ocenie skarżącego, stronie powodowej nienależna i o którą strona powodowa jest obecnie bezpodstawnie wzbogacona, albowiem Sąd Apelacyjny zaniechał oceny treści dowodu z dokumentu, jakim jest Oświadczenie o potrąceniu oraz oceny skutków, jakie oświadczenie to wywołało na wierzytelność strony powodowej. Sąd II instancji nie zbadał treści Oświadczenia o potrąceniu i nie poddał ocenie, czy i w jakim zakresie oświadczenie to jest skuteczne. Tym samym na skutek wydania wyroku Sądu II Instancji, doszło do zasądzenia na rzecz strony

powodowej części umorzonej (a zatem nieistniejącej) wierzytelności wobec złożenia przez stronę powodową Oświadczenia o potrąceniu. W szczególności Sąd II instancji nie zbadał, czy możliwe jest sprostowanie przez stronę powodową jednostronnym oświadczeniem woli treści oświadczenia o potrąceniu w zakresie wysokości przedstawionych do potrącenia kwot wierzytelności aktywnej. Strona powodowa w oświadczeniu datowanym na 24 listopada 2023 r. przedstawiła do potrącenia kwotę 53 739,96 CHF, a następnie pismem z 1 grudnia 2023 r. wskazała, iż popełniła omyłkę pisarską i że w rzeczywistości do potrącenia przestawiła kwotę 51 165,43 CHF. Dodatkowo, w ocenie skarżącego, Sąd Apelacyjny zaniechał sprawdzenia czy kurs przyjęty przez stronę powodową do przeliczenia przedstawionych do potrącenia kwot w CHF na PLN jest kursem właściwym, tj. stanowi kurs z dnia wystąpienia stanu potrącalności (wymagalności wierzytelności aktywnej). Jak zauważył skarżący Sąd II instancji nie zbadał również skuteczności potrącenia skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie od zasądzonych wyrokiem Sądu I instancji należności głównych, przez co pominął całkowicie wsteczny skutek potrącenia wynikający z art. 499 k.c. Zaniechanie to wpłynęło na uznanie, iż na skutek dokonanego potrącenia należna stronie powodowej kwota to 258 877,17 CHF.

W odpowiedzi na skargę powodowie domagali się odmówienia przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanego do rozpoznania, w przypadku, zaś, przyjęcia skargi do rozpoznania wnosili o oddalenie skargi kasacyjnej w całości jako bezzasadnej; domagali się też oddalenia wniosku pozwanej o orzeczenie o zwrocie części świadczenia spełnionego przez pozwaną na rzecz powodów na podstawie wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 23 maja 2025 r., poprzez zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kwoty 59.728,93 CHF tytułem części spełnionej należności głównej, kwoty 10.601,48 CHF tytułem części spełnionych odsetek ustawowych za opóźnienie oraz kwoty 5.995,35 zł tytułem zwrotu części spełnionych kosztów procesu wynikających z wyroku Sądu I instancji; wnosili także o zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, Nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia

Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Skarżący nie składał w niniejszym procesie oświadczenia o potrąceniu w trybie art. 203¹ k.p.c., lecz w postępowaniu odwoławczym powoływał się na oświadczenie powodów o potrąceniu, w związku z którym powodowie cofnęli częściowo pozew za rzeczeniem się w tym zakresie roszczenia. W konsekwencji brak merytorycznego zbadania w niniejszym procesie przez Sąd drugiej instancji skutków zarzutu potrącenia złożonego przez powodów, ale w celu obrony przed roszczeniem pozwanego o zwrot spełnionego na ich rzecz świadczenia w wykonaniu nieważnej umowy, w sytuacji gdy pozwany w niniejszym procesie do zakończenia postępowania odwoławczego nie podniósł własnego zarzutu potrącenia, jak tego wymaga art. 203¹ k.p.c., lecz kontestował orzeczenie Sądu pierwszej instancji orzekające o nieważności umowy kredytowej, nie pozwala na podzielenie tezy skarżącego o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w znaczeniu wyżej opisanej przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania. Ostatecznego rozliczenia wzajemnych wierzytelności (w tym przez pryzmat zakresu skuteczności złożonego przez powodów oświadczenia o potrąceniu) strony mogą dokonać w ramach sprawy, w związku z którą powodowie z niniejszego procesu złożyli w stosunku do pozwanego Banku oświadczenie o potrąceniu. Z odpowiedzi na skargę kasacyjną wynika, że pozwany wystąpił przeciwko powodom o zwrot kapitału i sprawa jest prowadzona przed Sądem Okręgowym w Szczecinie (I C 3862/23).

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł zgodnie z art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c., przy uwzględnieniu § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt. 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie

opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2023 poz.1935 ze zm). Orzeczenie o odsetkach od zasądzonych kosztów postępowania kasacyjnego znajduje uzasadnienie w art. 98 § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 19 ust. 1 i art. 31 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) oraz przy uwzględnieniu § 2a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności.

Władysław Pawlak

[PG]

[SOP]